

PROJEKT

UCHWAŁA NR

Rady Gminy Grudziądz

z dnia

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok

Na podstawie art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2277) art. 10 ust. 1, 2, 2a, 2b,3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r., poz. 852) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506, poz. 1309, poz. 1696 i poz. 1815) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Grudziądz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie 1 stycznia 2020 roku.

Przewodnicząca Rady

Hanna Kołodziej

UZASADNIENIE

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz działań mających na celu przeciwdziałanie narkomanii. Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020 jest kontynuacją działań rozpoczętych w minionych latach. Program został opracowany zgodnie z obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie Gminy Grudziądz.

Załącznik
do uchwały Nr
Rady Gminy Grudziądz
z dnia 2019 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2020 ROK

Rozdział 1 Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest programem uchwalanym corocznie przez Radę Gminy i stanowi uszczegółowienie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Grudziądz na lata 2014-2022 w części dotyczącej zmniejszania rozmiaru aktualnie istniejących problemów alkoholowych i narkotykowych, zapobiegania powstawaniu nowych, niekorzystnych problemów społecznych, wynikających z używania środków uzależniających, zwłaszcza przez dzieci i młodzież.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2277) zobowiązuje organy samorządu terytorialnego do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy. Współdziałanie w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi powinno się odbywać również wspólnie z Kościołem Katolickim i innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii natomiast zobowiązuje samorząd gminny do rozwiązywania problemów związanych z narkomanią oraz prowadzenia stosownej profilaktyki.

Spójny Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii pozwala na odpowiednie kształtowanie polityki społecznej w obszarze wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi, przeciwdziałania narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zaplanowane działania są działaniami długofalowymi natomiast ich finansowanie jest uchwalane corocznie. Akceptacja kolejnego Programu warunkuje w dużym stopniu skuteczność podejmowanych wcześniej działań.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii realizowany jest we współpracy wielu partnerów, stosownie do rodzaju działań i środowiska, do którego są kierowane.

Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana została

zarządzeniem nr 18/2013 Wójta Gminy Grudziądz z dnia 31 maja 2013 roku w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grudziądzu (zmienionym zarządzeniem nr 103/2019 Wójta Gminy Grudziądz z dnia 2 września 2019 r.). Wynagrodzenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynosi 15% najniższego wynagrodzenia brutto za jedno posiedzenie.

Pozostałe akty prawne dotyczące działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii to:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r., poz. 852);
- rozporządzenie Rady Ministrów z 4 sierpnia 2016r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020 (Dz. U. z 2016 r., poz. 1492);
- ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390, Dz. U. z 2019 r., poz. 730);
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506, poz. 1309, poz. 1696, poz. 1815);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2019 r., poz. 688, poz. 1570).
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Grudziądz na lata 2014 – 2022.

Rozdział 2

Diagnoza problemów uzależnień

Na podstawie badań epidemiologicznych wynika, że uzależnionych od alkoholu w Polsce jest ok. 650 – 800 tys. osób, z czego ok. 80% stanowią mężczyźni, zaś osób pijących szkodliwie szacuje się na ok. 3 mln osób (źródło PARPA). Według badań GUS w naszym kraju osób pijących alkohol do 4 dni w tygodniu jest ok. 4,7 mln (12% populacji), ponad 820 tys. Polaków (2% populacji) pije alkohol przez 5 dni w tygodniu lub częściej.

Każdego roku w placówkach leczenia odwykowego zarejestrowanych jest ponad 250 tys. osób z rozpoznaniem zaburzeń spowodowanych używaniem alkoholu, w tym 66% osób z rozpoznaniem uzależnienia od alkoholu. Badania pokazują, że ok. 20% wszystkich zgłoszeń pacjentów do podstawowej opieki zdrowotnej ma związek z alkoholem.

Każdego roku w Polsce rodzi się ok. 9 000 dzieci z pełnoobjawowym płodowym zespołem alkoholowym (ang. FAS, dane Rzecznika Praw Dziecka). Do sięgania po alkohol podczas ciąży przyznaje się ok. 30 % kobiet. W rodzinach z problemem alkoholowym wychowuje się ok. 1,5-2 mln dzieci, z czego ok. 500 tys. znajduje się w sytuacji zagrażającej ich zdrowiu i życiu i wymaga natychmiastowej interwencji.

Jednym ze zjawisk ściśle skorelowanym z alkoholem jest przemoc w rodzinie. Z badań zrealizowanych na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej na próbie osób doświadczających przemocy w rodzinie, wynika, że aż 76% z nich wskazywało na problem nadużywania alkoholu przez sprawców przemocy. Badania pokazują, że co trzeci Polak (36%) przyznaje, że przynajmniej raz doświadczył którejś z form przemocy, a niemal w co piątej rodzinie dochodzi do konfliktów z powodu nadużywania alkoholu. Komenda Wojewódzka Policji w Bydgoszczy informuje, że w 2018 r. blisko 65% sprawców przemocy na terenie jej podległym była pod wpływem alkoholu.

Raporty policyjne za 2018 r. informują, że wśród podejrzanych o przestępstwa drogowe pod wpływem alkoholu zatrzymanych zostało 104 601 osób, a pod wpływem narkotyków 1 765 osób (źródło statystyki Komendy Głównej Policji). W ciągu pierwszych siedmiu

miesiący 2019 r. policjanci zatrzymali aż 63 tys. kierowców prowadzących pod wpływem alkoholu.

Wszystkie te napawające niepokojem zjawiska potwierdzają potrzebę monitorowania i podejmowania działań profilaktycznych.

W Gminie Grudziądz zamieszkiwanej przez 12 544 mieszkańców (stan na 31.12.2018 r.), w tym 6 326 kobiet i 6 228 mężczyzn szacuje się, że ok. 2 % mieszkańców może być uzależnionych od alkoholu, tj. w granicach 250 osób, są to dane szacunkowe.

Dane Komendy Miejskiej Policji w Grudziądzu:

rok	Liczba osób z Gminy Grudziądz doprowadzonych do wytrzeźwienia w policyjnych pomieszczeniach	Liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierowców na terenie Gminy Grudziądz	Nieletni sprawcy czynów karalnych	Liczba interwencji w rejonach sklepów	Liczba wykrytych przestępstw przeciw przepisom ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (ogółem)
2018	23	25	2	6	2
2019	16	15	1	10	2

Dane za rok 2019 zostały podane jako stan na dzień 31 października 2019 r. Względem lat poprzednich (2017 i 2018 r.) w 2019 r. spadła liczba osób doprowadzonych do wytrzeźwienia, odpowiednio w latach: 2017 – 48, 2016 – 23. W statystykach wzrosła także liczba wykrytych przestępstw przeciw przepisom ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (względem lat poprzednich) i obecnie utrzymuje się na stałym poziomie.

Dane Prokuratury Rejonowej w Grudziądzu:

rok	Liczba spraw prowadzonych z powodu popełnienia przestępstwa przeciw ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii (ogółem)	Liczba spraw prowadzonych z powodu popełnienia przestępstwa przeciw ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii (wobec mieszkańców Gminy Grudziądz)	Liczba spraw prowadzonych w związku z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (ogółem)	Liczba spraw prowadzonych w związku z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (wobec mieszkańców Gminy Grudziądz)
2018	144	6	1	0
2019	71	1	2	0

Prokuratura Rejonowa w Grudziądzu informuje, że w 2018 roku liczba spraw prowadzonych z powodu popełnienia przestępstwa przeciw ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii wyniosła 144. W 2019 r. liczba tych spraw jest blisko o połowę mniejsza. Liczba spraw z powodu popełnienia przestępstwa przeciw ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii wobec dorosłych mieszkańców Gminy Grudziądz wyniosła w roku 2018 – 6, a w 2019 – 1 (dane za rok 2019 jako stan na dzień 31 października 2019 r.).

Dane Sądu Rejonowego w Grudziądzu:

rok	Liczba spraw prowadzonych o przestępstwa przeciw ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii (ogółem)		Liczba spraw prowadzonych o przestępstwa przeciw ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii (wobec mieszkańców Gminy Grudziądz)		Liczba spraw dotyczących obowiązku leczenia odwykowego (ogółem)	Liczba spraw dotyczących obowiązku leczenia odwykowego (wobec mieszkańców Gminy Grudziądz)
	II Wydział Karny	III Wydział Rodzinny i Nieletnich	II Wydział Karny	III Wydział Rodzinny i Nieletnich		
2018	35	2	1	0	109	8
2019	28	1	0	0	90	14

Dane z Sądu Rejonowego w Grudziądzu zostały udostępnione przez Wydział II Karny oraz przez Wydział III Rodzinny i Nieletnich. W 2019 r. pomimo mniejszej liczby spraw dotyczących obowiązku leczenia odwykowego wzrosła liczba spraw dotyczących mieszkańców Gminy Grudziądz (z 8 do 14).

Dane Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej - Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Innych Uzależnień w Grudziądzu:

rok	Liczba osób leczących się Poradni z powodu uzależnienia od alkoholu (ogółem)	Liczba osób leczących się Poradni z powodu uzależnienia od alkoholu (dotyczy mieszkańców Gminy Grudziądz)	Liczba osób leczących się Poradni z powodu uzależnienia od narkotyków (ogółem)	Liczba osób leczących się Poradni z powodu uzależnienia od narkotyków (dotyczy mieszkańców Gminy Grudziądz)
2018	726	62	89	6
2019	608	42	74	3

Z terenu Gminy Grudziądz z powodu uzależnienia od alkoholu w Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Innych Uzależnień przy ul. Sikorskiego w 2017 roku leczyły się 73 osoby, w 2018 r. 62 osoby, natomiast do końca października 2019 r. w poradni leczyły się 42 osoby. Z powodu uzależnienia od narkotyków w 2017 i 2018 r. leczyło się 6 osób, a w 2019 r. 3 osoby. W przypadku osób uzależnionych od narkotyków najczęściej używane substancje to marihuana, amfetamina i dopalacze.

Dane Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Świeciu:

rok	Liczba osób leczonych w szpitalu z powodu uzależnienia od alkoholu (z terenu gminy-miasto Grudziądz i Gminy Grudziądz)	Liczba osób leczonych w Poradni leczenia uzależnień z powodu uzależnienia od alkoholu (z terenu gminy-miasto Grudziądz i Gminy Grudziądz)	Liczba osób leczonych w szpitalu z powodu uzależnienia od narkotyków (z terenu gminy-miasto Grudziądz i Gminy Grudziądz)	Liczba osób leczonych w Poradni leczenia uzależnień z powodu uzależnienia od narkotyków (z terenu gminy-miasto Grudziądz i Gminy Grudziądz)
2018	61	46	16	3
2019	47	27	20	2

Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Świeciu wskazał, że w roku 2018 z powodu uzależnienia od alkoholu leczonych w szpitalu i Poradni leczenia uzależnień było łącznie 107 mieszkańców gminy-miasto Grudziądz i Gminy Grudziądz, a 2019 w 74. Natomiast z powodu uzależnienia od narkotyków łącznie w roku 2018 – 19 mieszkańców, a w roku 2019 – 22.

Dane Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia - Całodobowy Młodzieżowy oddział Leczenia Uzależnień w Toruniu:

rok	Ilość osób leczonych w ośrodku (ogółem)	Ilość osób leczonych w ośrodku (dotyczy mieszkańców Gminy Grudziądz)	Najczęściej używane substancje przez pacjentów
2018	136	8	Dopalacze, marihuana i amfetamina
2019	78	2	Dopalacze, marihuana i amfetamina

Zarówno w roku 2018 i 2019 w Ośrodku leczyły się osoby z terenu Gminy Grudziądz. W 2018 r. zanotowano wzrost o pięciu pacjentów z terenu Gminy Grudziądz (z 3 do 8), względem roku 2017. Dane za 2019 r. stan na 31.10.2019 r.

Dane Ośrodka Terapii Odwykowej Uzależnień w Toruniu:

rok	Ilość osób leczonych w ośrodku (ogółem)	Ilość osób leczonych w ośrodku (dotyczy mieszkańców Grudziądza i powiatu grudziądzkiego)	Najczęściej używane substancje przez pacjentów
2018	59	1	Uzależnienie mieszane z kodem rozpoznania F 19.2
2019	79	2	Uzależnienie mieszane z kodem rozpoznania F 19.2

W Ośrodku Terapii Odwykowej Uzależnień w Toruniu leczone są osoby, które kwalifikuje się ICD-10 jako posiadające „zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane naprzemiennym przyjmowaniem środków wyżej wymienionych (F10-F18 – alkohol, opiaty, kanabinoły, leki i substancje o działaniu uspakajającym i nasennym, kokaina, inne (niż kokaina) substancje pobudzające, substancje halucynogenne, lotne rozpuszczalniki,

tytoń) i innych środków psychoaktywnych (zespół uzależnienia)”. Liczba osób w powyższym ośrodku z roku na rok sukcesywnie wzrasta.

Dane Regionalnego Szpitala Specjalistycznego im. Dr Władysława Biegańskiego w Grudziądzu:

Rok / Oddział	Ilość osób leczonych / poddanych detoksykacji w szpitalu z powodu uzależnienia od alkoholu (ogółem)	Ilość osób leczonych / poddanych detoksykacji w szpitalu z powodu uzależnienia od alkoholu (dotyczy mieszkańców Gminy Grudziądz)	Ilość osób leczonych / poddanych detoksykacji w szpitalu z powodu uzależnienia od środków psychoaktywnych (ogółem)	Ilość osób leczonych / poddanych detoksykacji w szpitalu z powodu uzależnienia od środków psychoaktywnych (dotyczy mieszkańców Gminy Grudziądz)
2018	484	221	327	171
Oddział Psychiatrii Dzieci i Młodzieży	3	1	31	15
Oddział Psychiatryczny I	273	133	141	97
Oddział Psychiatryczny II	208	87	155	59
I-X 2019	423	202	258	83
Oddział Psychiatrii Dzieci i Młodzieży	2	1	26	2
Oddział Psychiatryczny I	229	113	125	47
Oddział Psychiatryczny II	192	88	107	34

Powyższe dane przedstawione przez Regionalny Szpital Specjalistyczny im. Dr Władysława Biegańskiego w Grudziądzu potwierdzają, że jest on jednym z głównych ośrodków, w którym leczą się mieszkańcy Gminy Grudziądz dotknięci uzależnieniami.

Dane dotyczące osób uzależnionych są niepełne, gdyż wobec osób uzależnionych detoksykacje prowadzone są także w Poradnia Leczenia Uzależnienia od Alkoholu w Prabutach i Sztumie, które nie przesłały danych za rok 2017, 2018 i 2019.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grudziądzu zapytany o zakażenia wirusem HIV w związku z używaniem substancji psychoaktywnych odpowiedział, że w 2018 roku odnotowano 1 przypadek zakażenia HIV, natomiast w 2019 r. nie zarejestrowano żadnego zakażenia. Przypadek z 2018 r. dotyczył mężczyzny z terenu miasta Grudziądza. Brak jest danych, czy zakażenie wirusem HIV miało związek z używaniem narkotyków.

W 2018 roku w sześciu placówkach oświatowych na terenie Gminy Grudziądz przeprowadzone zostały anonimowe badania ankietowe wśród uczniów klas IV-VIII oraz III gimnazjum na temat uzależnień oraz szkodliwości działania środków psychoaktywnych. Kwestionariusz ankietowy składał się z trzynastu pytań. W badaniu łącznie udział wzięło 418 uczniów.

Wyniki przeprowadzonych badań w szkołach prezentują się następująco: do palenia papierosów przyznało się 23% badanych uczniów. Wśród nich zdecydowana większość deklaruje, że paliła raz w życiu, natomiast 12% z nich paliło lub pali regularnie. Na pytanie „skąd miałeś papierosy” blisko 56% uczniów potwierdzających palenie została poczęstowana przez kolegów, niepokojący jest też wysoki, blisko 23% wskaźnik mówiący o podbieraniu bądź kradzieży osobom dorosłym. Ponad połowa badanych uczniów (57%) nie ma wiedzy na temat, czy ich najbliżsi koledzy palą papierosy.

Ponad jedna trzecia badanych uczniów (37%) przyznało się do spożywania alkoholu. Zaskakujące są wskazania, z których wynika, że blisko 44% osób, które miały styczność z alkoholem zostało poczęstowanych przez osoby dorosłe, niewiele mniej, bo 37% badanych wskazało, że zostało poczęstowanych przez kolegów. Wśród rodzajów alkoholu najczęściej wskazań uzyskało piwo (49%), wino (34%), wódka (15%). 2% ankietowanych wskazało, że miało możliwość wypicia szampana, whisky bądź rumu. Na pytanie „Czy zdarzyło ci się wypić tyle alkoholu, że czuleś(-aś) się pijany 89% badanych odpowiedziało „Nie”. Zdecydowana większości badanych (72%) uważa, że picie prowadzi do uzależnienia i niszczy życie człowieka, według 19% badanych poprawia humor, a według 9% ułatwia nawiązywanie kontaktów.

Z zebranych danych wynika także, że tylko 10% ankietowanych uczniów miało styczność z narkotykami lub dopalaczami i była namawiana do ich spróbowania lub zażywania. Uczniowie ci spotkali się ze środkami odurzającymi głównie na imprezach, bądź u kolegów. Do spróbowania dopalaczy bądź narkotyków przyznało się tylko 6 uczniów. Zdecydowana większość badanych (92%) ma wiedzę i świadomość na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych. Wiedzę na ich temat uczniowie zdobywają głównie dzięki szkole (53% wskazań), telewizji (40%), rozmowach w domu (29%) w Internecie (18%), w prasie (10%).

W sytuacji kryzysowej uczniowie pomocy będą szukać u rodziców, co deklaruje 73% badanych, a następnie u pedagoga szkolnego 32%. Najmniej wskazań otrzymała policja (dzielnicowi) – 3% oraz psychologowie, lekarze, przyjaciele (inni) – 8%.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grudziądzu w 2018 roku przeprowadziła 28 rozmów interwencyjno-motywacyjnych z osobami z problemem alkoholowym, wobec 4 osób skierowano wnioski do Sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Natomiast w 2019 r. Gminna Komisja przeprowadziła 14 rozmów z osobami z problemem alkoholowym, a 5 wniosków skierowała do Sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

Zespół interdyscyplinarny w 2018 roku prowadził 21 procedur Niebieskiej Karty w 16 środowiskach, natomiast w roku 2019 prowadzono 23 procedury w 20 środowiskach.

Z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grudziądzu w 2018 roku skorzystało 358 rodzin, a w roku 2019, do końca września, 244 rodziny. Z powodu alkoholizmu pomoc z ośrodka otrzymało w 2018 roku 17 rodzin, a w I półroczu 2019 - 3 rodziny. Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w swojej codziennej pracy udzielają wsparcia edukacyjnego, emocjonalnego i prawnego osobom z problemem alkoholowym (pijących szkodliwie), kierują wnioski o leczenie odwykowe do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, motywują do udziału w terapii, prowadzą rozmowy dyscyplinujące, uczestniczą w rozprawach o przymusowe leczenie odwykowe.

Określenie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń systemu przeciwdziałania uzależnieniom pozwoli na opracowanie potrzeb do prawidłowego zrealizowania Programu.

Analiza SWOT na podstawie diagnozy problemów społecznych

Mocne strony	Słabe strony
• Przygotowanie merytoryczne kadr działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom; • Przygotowanie merytoryczne kadr działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej; • Rozwinięta baza pomocy socjalnej gminy; • Gotowość kadr działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej do dalszego kształcenia się i doskonalenia umiejętności; • Umiejętność wykorzystania istniejącego potencjału w realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom; • Współpraca instytucji gminnych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.	• Udział wolontariuszy w realizacji działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom; • Działania profilaktyczne w szkołach w zakresie uświadamiania problemów związanych uzależnieniami i z przemocą domową; • Rozpropagowanie (ciągła akcja informacyjna) w zakresie form pomocy rodzinom z problemem uzależnień i przemocy domowej (lokalne gazety, radio, telewizja, Internet, dystrybucja ulotek); • Działanie organizacji pozarządowych w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy domowej; • Niski odsetek zawiadomień prokuratury w sprawach dotyczących przemocy w rodzinie; • Niewystarczające zaangażowanie oświaty i służby zdrowia w procedurze „Niebieskiej Karty” • Brak zaplecza umożliwiającego skuteczne egzekucje eksmisji sprawców przemocy.
Szanse	Zagrożenia
• Funkcjonowanie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z 26 października dnia 1982 r.; • ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.; • Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie; • Ustawowy obowiązek corocznego tworzenia i przyjmowania przez radę gminy gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych; • Ustawowy obowiązek tworzenia gminnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie; • Zmiany w prawie idące w kierunku lepszej ochrony ofiar przemocy; • Zwiększenie ilości podmiotów mogących wszczynać procedurę „Niebieskiej Karty”; • Ustawowy obowiązek powoływania Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.	• Bezradność i bierność wielu rodzin w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych • Negatywne wzorce zachowań społecznych funkcjonujące w przestrzeni publicznej; • Niechęć do ujawniania występowania problemów alkoholowych i zachowań przemocowych w rodzinie; • Poczucie bezkarności u sprawców przemocy; • Negatywne stereotypy dotyczącej ofiar przemocy domowej; • Brak poczucia bezpieczeństwa u osób zgłaszających przypadki przemocy domowej; • Niewystarczająca wiedza społeczna dotycząca funkcjonowania instytucji i podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

Rozdział 3

Partnerzy Programu

§ 1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu realizuje zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii współpracując z różnymi instytucjami i osobami, w tym z:

- 1) gminnymi placówkami oświatowymi;
- 2) Gminnym Ośrodkiem Kultury;
- 3) gminnymi ośrodkami zdrowia;
- 4) Zespołem Interdyscyplinarnym;
- 5) parafiami;
- 6) pracownikami świetlic socjoterapeutycznych;
- 7) Komendą Miejską Policji w Grudziądzu;
- 8) Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej – poradnią terapii uzależnienia od alkoholu i innych uzależnień w Grudziądzu;
- 9) Poradnią Psychologiczno–Pedagogiczną w Grudziądzu;
- 10) Państwowym Powiatowym Inspektoratem Sanitarnym w Grudziądzu;
- 11) lokalnymi mediami;
- 12) stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi.

Rozdział 4

Cele strategiczne i operacyjne Gminnego Programu

§ 2. Celem strategicznym Gminnego Programu jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, zmniejszenie rozmiarów problemów już istniejących, ulepszenie sposobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami. Celem długofalowym jest wytworzenie wśród mieszkańców gminy nowej świadomości dotyczącej relacji alkohol – człowiek oraz promowanie zdrowego stylu życia.

§ 3. Cele operacyjne Gminnego Programu to:

- 1) ograniczenie i zmiana struktury spożywania napojów alkoholowych;
- 2) zmiana zachowań i postaw mieszkańców oraz instytucji w sytuacjach związanych z substancjami psychoaktywnymi;
- 3) wdrożenie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży;

- 4) zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii metod rozwiązywania problemów społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych;
- 5) budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu (w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie);
- 6) zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa w związku z handlem napojami alkoholowymi.

Rozdział 5

Zadania Gminnego Programu

§ 4. Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowią:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych realizowane w szczególności poprzez:
 - a) udzielanie wsparcia edukacyjnego, emocjonalnego, prawnego dla osób z problemem alkoholowym (pijących szkodliwie) poprzez pracę pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz organizacji pozarządowych;
 - b) motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego poprzez rozmowy interwencyjno-motywacyjne z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - c) specjalistyczne poradnictwo rodzinne;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:
 - a) udzielanie wsparcia psychologicznego i socjoterapeutycznego dzieciom z rodzin, gdzie występują problemy alkoholowe poprzez działalność świetlicy socjoterapeutycznej,
 - b) udzielanie pomocy prawnej zmierzającej do ochrony przed następstwami nadużywania alkoholu przez bliską osobę poprzez finansowanie porozumienia „Kujawsko – Pomorska Niebieska Linia”,
 - c) działalność Zespołu Interdyscyplinarnego i efektywną realizację procedury „Niebieskiej Karty”,
 - d) szkolenia w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania zjawiskom patologicznym,
 - e) finansowanie pracy terapeutycznej z rodziną,
 - f) finansowanie obozów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym czy problemem przemocy,
 - g) finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym i problemem przemocy,

- h) finansowanie dożywania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach socjoterapeutycznych,
 - i) organizowanie narad i konferencji w zakresie pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym,
 - j) organizowanie, finansowanie szkoleń, konferencji i warsztatów dotyczących obowiązujących procedur (w tym „Niebieskie Karty”), współpracy służb w ramach zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych,
 - k) rozpowszechnianie materiałów informacyjno–edukacyjnych na temat psychologicznych i prawnych aspektów przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - l) prowadzenie lokalnych kampanii informacyjno–edukacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie, w tym przemocy wobec dzieci;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży poprzez:
- a) prowadzenie na terenie szkół programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,
 - b) realizację programów profilaktycznych dla rodziców,
 - c) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych,
 - d) prowadzenie badań związanych z diagnozą zachowań problemowych, używaniem substancji psychoaktywnych podejmowanych przez młodzież,
 - e) edukację publiczną w zakresie problematyki alkoholowej poprzez prowadzenie kampanii edukacyjnych, konkursów, festynów,
 - f) profilaktykę środowiskową;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii oraz przemocy w rodzinie w szczególności:
- a) udzielanie wsparcia społeczności abstynenckiej,
 - b) wspieranie inicjatyw profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu,
 - c) wspieranie różnorodnych form samopomocy oraz prowadzenie punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Rozdział 6

Monitoring i ewaluacja

§ 5. Koordynację Programu powierza się Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Grudziądzu.

§ 6. Monitoring Programu prowadzony będzie na podstawie:

- 1) wymiany informacji między instytucjami, organizacjami i wszelkimi podmiotami odpowiedzialnymi i realizującymi politykę związaną z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i przeciwdziałaniem narkomanii dla mieszkańców Gminy Grudziądz;
- 2) analizy danych na temat problemu alkoholowego i narkotykowego w Gminie;
- 3) analizy ankiet i sprawozdań z realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

§ 7. Sprawozdanie z realizacji Programu Wójt Gminy Grudziądz przedstawi Radzie Gminy Grudziądz.

Rozdział 7 Preliminarz wydatków

LP.	ZADANIE	85153 zwalczanie narkomanii	85154 przeciwdziałanie alkoholizmowi	RAZEM dział 851 ochrona zdrowia
1	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych	7.000,00	19.000,00	26.000,00
2	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	3.500,00	17.500,00	21.000,00
3	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych	12.000,00	80.000,00	92.000,00
4	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii oraz przemocy w rodzinie	7.500,00	3.500,00	11.000,00
5	Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	-----	50.000,00	50.000,00
	razem	30.000,00	170.000,00	200.000,00